

TARTU ÜLIKOOL
FILOSOOFIATEADUSKOND
GERMAANI — ROMAANI OSAKOND

**VÄIKE SAKSA — EESTI TERMINOLOOGILINE VALIKSÕNASTIK
MÖÖBLITÖÖSTUSELE**

MAGISTRIPROJEKT

KOOSTAJA: KERSTI KALJUVEE
JUHENDAJA: ANNE AROLD, PhD

Tartu 2005

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Lühiülevaade valdkonnast	5
1.1 Mööblitööstuses kasutatavad materjalid	5
1.2 Tegevused puidu ja selle pindade töötlemisel	6
1.3 Puiduseotised	6
1.4 Mõnede mööblitoodete põhielemendid ja furnituur.	7
2. Sõnastiku ülesehitus ja terminivaliku põhimõtted	9
3. Tõlkevastete leidmisel esinenud probleemid ja nende lahendamine	11
4. Väike saksa-eesti terminoloogiline valiksõnastik mööblitööstusele.....	15
Kokkuvõte.....	30
Zusammenfassung.....	31
Kasutatud kirjandus ja internetiallikad	33
Lisa 1 Mõned näited puiduseotistest.....	34
Lisa 2. Eestikeelsete terminite register	42

Sissejuhatus

Puidu- ja mööblitööstus on olnud taasiseseisvunud Eestis üks kiiremini arenenud tööstusharusid ning üks edukamaid valdkondi. Nende tööstusharude arengut on soodustanud kohaliku tooraine olemasolu, regiooniti paiknevate ettevõtete tihe võrk ja pikaajalised puidutöötlemise traditsioonid ja kogemused.

Turumajanduse areng võimaldab, kuid ka sunnib Eesti mööblitootjaid end arendama, et püsida konkurentsisisise- ja välisturul.

(<http://www.sekr.ee/www/seirekeskus/pdf/PMS.pdf>)

Praegused siseturul tarbitavad kogused on väiksed, mistõttu 77% mööblit eksporditakse. Mööblit eksporditakse Skandinaaviamaadesse ja Lääne-Euroopasse. Tähtsamad ekspordimaad on olnud Soome ja Saksamaa.

Eestis tegeleb praegusel ajal puidu töötlemisega 964 ettevõtet, nendest mööbli valmistamisega 340 ettevõtet. Kokku töötab puidutööstuses 17 000 töötajat, nendest mööblitööstuses 11,9 töötajat. (Eesti mööblitööstus — probleemid ja võimalused, August Kull 2. sept. 2004)

Mööblitööstus vajab häid juhtivspetsialiste ja oskustöölisi. Eestis on läbi aegade ette valmistatud mööblitööstuse keskastme ning kõrgharidusega spetsialiste. Käesoleval ajal koolitatakse mööblitööstusele kvalifitseeritud spetsialiste Tallinna Tehnikaülikoolis ja Võrumaa Kutsehariduskeskuses. Kvalifitseeritud oskustöölisi valmistavad ette kümned kutsekeskkoolid, ehitus- ning tööstuskoolid.

Kuigi puidu- ja mööblitööstusel on tähtis koht Eesti majanduses ning toimub erialaspetsialistide pidev koolitus, puudub sellel alal järjepidev süstemaatiline tööterminoloogia valdkonnas. Puiduterminoloogiaga tegelev töörühm eksisteeris Eestis aastatel 1982 - 1985. Vahepeal oli pikk paus ning 2000. aastal ilmunud inglise - eesti tehnikasõnaraamatu koostamisel tegeldi üle pika aja taas valdkonna terminoloogia korrastamisega. Puidu- ja mööblitööstuse terminite autor nimetatud sõnaraamatus on Rein Reiska (<http://www.eter.ee/baas/korr.html>)

Praegusel ajal organiseerib eestikeelse puidutehnoloogia terminoloogia loomist, korrastamist ja tutvustamist Eesti Puiduinseneride Selts (EPIS) — selline punkt on olemas nende põhikirjas. (<http://www.kk.ttu.ee/puit/teated.html>)

Momendil tegeleb puideterminoloogiga aktiivselt Eesti Puutööliidu töögrupp, kes on endale eesmärgiks seadnud anda välja 2000sõnaline eesti-inglise-vene-saksa puidu- ja mööblitööstusalane terminoloogiline sõnastik.

Ettevõtmine on igati tänuväärne, kuna Eestis ei ole siiani ilmunud mitte ühtegi tehnikaalast sõnaraamatut, mis hõlmaks ka saksa keelt. Tehnilisi termineid saksa keelest eesti keelde või vastupidi on võimalik tõlkida teiste keelte, näiteks inglise keele kaudu.

Töö autor valis oma magistriprojekti teemaks saksa – eesti mööblitööstusalase sõnastiku, kuna leidis selle olevat vajaliku mitmetel põhjustel:

- 1) Paljudel mööblitootvatel ettevõtetel on oma toodangu müügi tõttu sidemed Saksamaaga. Toimub ametlik kirj vahetus, käiakse mööblimessidel, kus tutvutakse teiste maade mööblitoodanguga, tutvustatakse oma toodangut, otsitakse koostööpartnereid jne. Saksamaa on üheks mööblimesside toimumise kohaks, mida külastavad ka Eesti mööblitööstuste esindajad.
- 2) Paljudel kutsekoolide õpilastel ning kõrgkoolide üliõpilastel on võimalus täiendada end Saksamaal teoreetiliselt ning õppepraktikat sooritades.
- 3) Saksakeelsete puidutehnoloogiaalaste terminite tundmine võimaldab vastava eriala õppuritel täiendada oma teadmisi saksakeelset erialakirjandust lugedes, sest saksa keeles on ilmunud ja ilmub seda tunduvalt rohkem kui eesti keeles.

Seega on töö autor võtnud endale ülesandeks pakkuda käesoleva sõnastikuga tuge mööblitööstuse töötajatele, kes tegelevad oma toodangu reklaamimise ja turustamisega saksakeelsetes maades, kuid ka kutsekoolide õpilastele, kõrgkoolide üliõpilastele ja puiduinseneridele erialase saksakeelse kirjanduse lugemisel. Sõnastikust saavad abi ka tõlkijad, kui neil on tarvis tõlkida mööblitööstusalast kirjandust.

Magistriprojekt koosneb sissejuhatausest, valdkonna lühiülevaatest, sõnastiku koostamisel ettetulnud probleemide ja nende lahendusviiside kirjeldusest, saksa – eesti mööblitööstusalasest terminoloogilisest valiksõnastikust, eestikeelsete terminite registrist ning eesti- ja saksakeelsest sisukokkuvõttest.

1. Lühiülevaade valdkonnast

1.1 Mööblitööstuses kasutatavad materjalid

Mööbli tootmisel on eelistatavateks materjalideks täispuit ja puitplaadid. Täispuidu (*Vollholz*) all mõeldakse puutüvest lõigatud massiivpuitu (*Massivholz*). Puitu liigitatakse selle kõvaduse järgi, kuigi piirid pole päris selged. Pehmed puidud (*Weichhölzer*) on kuusk, mänd, lepp, pärn, kõvad puidud (*Harthölzer*) tamm, pöök, mahagoni, haab, palisander, eebenipuu jne. Okaspuupuitu (*Nadelhölzer*) on kergem töödelda kui lehtpuupuitu (*Laubhölzer*) ja ta on odavam. (Pracht, K. 1992 lk 30)

Puit jaguneb lülipuiduks (*Kernholz*) ja maltspuiduks (*Splintholz*) vastavalt sellele, millisest tüve osast materjal saetud on. Lülipuit on saetud tüvepuidu sisemisest ja maltspuit tüveosa välimisest osast. Palk (*Balken*) on puu tüve osa, mis sobib saematerjali, vineeri või ehituspuidu tootmiseks. Saematerjal (*Schnittholz*) on palkidest pikisaagimise teel saadud nelikantmaterjal e prussid (*Kantholz*), peenprussid, prussikud e latid (*Latten*), plangud (*Bohlen*) ja lauad (*Bretter*).

Puitplaadid (*Holzwerkstoffe*) jagunevad puitkiudplaatideks (*Holzfaserplatten*), puitlaastplaatideks (*Holzspanplatten*), vineeriks (*Sperrholz*) ja tiseriplaatideks (*Tischlerplatten*). Puitkiudplaadid valmistatakse puidust (*Holz*) ja teistest kiudainetest (*Faserstoffe*) ning puitlaastplaadid puitlaastudest (*Holzspäne*), mis on omavahel sideaine (*Bindemittel*) abil seotud.

Vineer e ristvineer (*Sperrholz*) koosneb vähemalt kolmest üksteisele ristamisi liimitud õhukesest puidukihist e spoonist (*Furnier*) (Pracht, K. 1992 lk 31).

Tiseriplaatide (*Tischlerplatten*) sisemuses on ribad (*Holzstäbe*) või lehtvineeri ribad (*Holzstäbchen*), mille kummalegi poolele on liimitud vähemalt üks spoonikiht (*Furnierlage*). (Pracht, K. 1992 lk 31)

Tiseriplaadist, puitlaastplaadist ja puitkiudplaadist valmistatud detaile kaetakse spooniga (kattvineeri e lehtvineeriga), sest see annab detailile või tootele ilusa välisilme. Sellega saavutatakse ka detailide parem vormipüsivus ja suurem kindlus lõhenemise vastu. (Kiisk, T. 1989 lk 15)

Spooniks nimetatakse õhukesi puitlehti, mis on saadud tüvepuidust ringkoorimise e treimise, hõõveldamise või saagimise teel. Ringkoorimise teel saadud spooni nimetatakse kooritud spooniks (*Schäl furnier*) e treivineeriks, hõõveldusmenetlusel

saadud vineeri hõõvelspooniks e noavineeriks (*Messerfurnier*) ja saagimismenetlusele saadud spooni saespooniks (*Sägefurnier*). (Veski, A. 1962 lk 35)

Spoonikihid ühendatakse üksteisega liimimise teel. Kasutatakse külmlüimimist (*Kaltleimung*) ja kuumliimimist (*Heißleimung*). Liimidest tarvitatakse põhiliselt naha- (*Lederleime*) kondi- (*Glutinleime*) kaseiin- (*Kaseinleime*) ja keemilisi liime (*chemische Leime*). (Pracht, K. 1992 lk 52)

1.2 Tegevused puidu ja selle pindade töötlemisel

Puidu töötlemine toimub tänapäeval peamiselt masinatega. Puidu käsitsi töötlemist tuleb üha harvemini ette. Puidu töötlemisel räägitakse puidu lõikamisest (*Schneiden*), hõõveldamisest (*Hobeln*), freesimisest (*Fräsen*), peiteldamisest (*Stemmen*), lihvimisest (*Schleifen*), puurimisest (*Bohren*), raspeldamisest (*Raspeln*) ja viilimisest (*Feilen*). (Pracht, K. 1989 lk 32-33)

Kahjustatud kohtade parandamine toimub korkimise (*Einsetzen von Querholzdübeln*) teel, eelkõige oksaaukude täitmine, kittimise (*Kitten*) ja pahteldamise (*Spachteln*) teel. (Pracht, K. 1989 lk 34)

Kunstlikult muudetakse puidu pinna värvi värvimise (*Färben*) ja peitsimise (*Beizen*), poleerimise (*Polieren*), söövitamise (*Ätzen*) vahatamise (*Wachsen*), lakkimise (*Lackieren*), pleegitamise (*Bleichen*) ja õlitamise (*Ölen*) teel. (Pracht, K. 1989 lk 35)

1.3 Puiduseotised

Mööblitoodete detailid ja elemendid ühendatakse omavahel väga erineval viisil. Seotise konstruktsiooni õigest valikust sõltub toote vastupidavus, tema vormipüsivus ja pikaajalisus. Kõik ühendused jagatakse kahte suurde rühma: lahtivõetavad (*zerlegbare Verbindungen*) ja mittelahtivõetavad seotised (*unzerlegbare Verbindungen*). (Kiisk, T. 1989 lk 12)

Mööblitoodete detailide ja elementide põhiliseks sidumise vahendiks on liim, kuid lisaks kasutatakse ka tappühendusi (*Zapfen- und Zinkenverbindungen*), sideliiste (*Federn*) tüüpleid (*Dübel*), kruvisid (*Schrauben*), naelu (*Nägel*) ja klambreid (*Klammern*). (Kiisk, T. 1989 lk 13; Pracht, K. 1992 lk 37)

Servseotisi (*Breitenverbindungen*) kasutatakse valmistatava detaili laiuse suurendamiseks laudade või lattide serviti ühendamise teel. Tuntakse sileservseotist

(*stumpfe Fuge*), salapulk- e tüübelseotist (*Dübelverbindung*), poolpunnseotist e valtsiga seotist (*Überfäzung*), sulundiga servseotist e täispunnseotist (*Nut-Feder-Verbindung*) jne. (Pracht, K. 1992 lk 39; Tarraste, A. 1975 lk 43-44)

Jätkseotisi (*Längsverbindungen*) kasutatakse detailide jätkamiseks pikkuses ning need leiavad mööblitööstuses harva kasutamist. Jätkamiseks pikkuses kasutatakse poolülekatteseotist (*Überblattung*), tüübelseotist, kiilseotist (*Keilverbindung*), keeljätkseotist (*Schlitz- und Zapfenverbindung*), sõrmtappide (*Fingerzapfen*), ja sideliistude e veedritega (*Federn*) ühendamist. (Tarraste, A. 1975 lk 45, Pracht, K. 1992 lk 37)

Raami nurkseotisi (*Rahmenverbindungen*) kasutatakse raaminurkade ühendamiseks. See toimub mitmesuguste keeltappide: ühe või kahekeelise tapi (*Zapfen* või *Doppelzapfen*), peittappide (*verdeckte Zapfen*) ja poolpeittappide (*halbverdeckte Zapfen*) abil. Peittapid võivad olla läbivad (*durchgehend*) ja mitteläbivad (*nicht durchgehend*). Kasutatakse ka veedreid e sideliiste ja tüübleid. Kõrgekvaliteetsete raamide valmistamisel kasutatakse nn eerungnurki e kaldnurki (*Gehrung*) (Tarraste, A. 1975 lk 45 – 46; Pracht, K. 1992 lk 37)

T-seotisi (*T-Verbindungen* e *Mittelverbindungen*) kasutatakse mööblitööstuses riulite, kapipõhjade, kapilagede jne sidumisel külgedega. (Veski, A. 1962 lk 233)

T-seotised võivad olla tüüblitega, keeltapiga, kraadiga (*Grat*): poolkalasabakraadiga (*einseitiger Grat*) ja täiskalasabakraadiga (*zweiseitiger Grat*). (Tarraste, A. 1975lk 46 – 50; <http://www.schreiner-seiten.de/verb/index.htm>)

Kasti nurkseotisi (*Eck- und Kantenverbindungen*) kasutatakse kastinurkade ühendamiseks. Selleks kasutatakse täispunnseotisi, tüübel-, sideliist- ning tappseotisi: sõrmtappe e sirgeid sahtlitappe (*Fingerzinken*), kalasabatappe (*Schwalbenschwänze*) ning viimati nimetatutega koos trapetsikujulisi tappe (*Zinken*). Ühendamine toimub tihti eerungnurga all (*auf Gehrung*) ning tapid võivad olla läbivad, peidetud (*verdeckt*) või poolpeidetud (*halbverdeckt*). (Tarraste, A. 1975 lk 47 – 48; Pracht, K. 1992 lk 42)

1.4 Mõnede mööblitoodete põhielemendid ja furnituur.

Mööblitooted konstrueeritakse lattdetailidest (*Latten*), kilpdetailidest (*Platten*), raamidest (*Rahmen*) ja karpidest e kastidest (*Kästen*). Lattdetailid on kõige lihtsamad mööblitoodete konstruktsioonielemendid. Neid valmistatakse massiivpuidust.

Kõveraaid lattedetaile valmistatakse väljasaagimise (*Ausschneiden*), painutamise (*Biegen*) ja liimimise (*Verleimen*) teel. (Tarraste, A. 1975 lk38; Pracht, K. 1992 lk 18) Raamideks ja karpideks nimetatakse konstruktiivseid elemente, mis koosnevad kolmest või enamast lattedetailist (prussikust), mis on omavahel ühendatud seotistega. Karbi prussikud peavad olema vähemalt niisama kõrged, kui paks on karp, vastasel korral on tegemist raamiga. (Kiisk, T. 1992 lk 35)

Kilpdetailid saadakse lattide kokkuliimisel mitmesuguste servseotiste abil. (Tarraste, A. 1975 lk 12).

Vastavalt sellele, milliseid detaile mööbli konstrueerimisel kasutatakse, eristatakse saksakeelses kirjanduses nelja mööbliehitusviisi (*Möbelbauarten*): *Brettbau* (mööbel pannakse kokku hõõveldatud ja jätkatud laudadest või lattidest), *Rahmenbau* (mööbel ehitatakse raamidest, mis täidetakse viilungiga), *Plattenbau* (mööbel ehitatakse kilpdetailidest), *Stollenbau* (ehitusviis, mille puhul valmistatakse mööblieseme kandev osa tugipostidest (*Stollen*), mis võivad olla seotud sarjaga (*Zarge*) või otse külgedega (*Seiten*). Selliselt valmistatakse tihti toolid, taburetid ja lauad. Enamasti kasutatakse kombineeritud ehitusviisi.

Tänapäeva korpus- (*Korpusmöbel*) ja liidendmööbel (*Anbaumöbel*) koosneb järgmistest põhielementidest: sokkel (*Sockel*), korpuste seinad (*Wände, Seiten*), ukсед (*Türen*), riulid (*Fachböden*), põhjad (*Unterböden*), laed (*Oberböden*), sahtlid (*Kästen, Züge*), alustoed (*Böcke*) ja furnituur (*Beschläge*). Seinad jagunevad: välimised (*Seiten*), sisemised (*Mittelseiten*) ja tagumised (*Rückwände*). (Pracht, K.1992 lk 110)

Toolide (*Stühle*) põhielemendid on sari (*Zarge*), istmeplaat (*Sitzbrett*), sidepulgad (*Stege*), jalad (*Beine*), seljatugi (*Rückenlehne*), tugitooli puhul ka käetugi (*Armlehne*). Konstruksioonilt on väga erinevaid toole.

Laudade põhielemendid on kanderaamistik (*Gestell*), sari, jalad (*Beine*) ja lauaplaat (*Tischplatte e Tischblatt*).

Mööbli furnituuri moodustavad mitmesugused käepidemed (*Griffe*): näiteks nuppkäepidemed (*Knöpfe*), rõngaskäepidemed (*Ringe*), teokarpkäepidemed (*Muscheln*) jne; lukud ja sulgurid (*Schlösser und Schnäpper*): näiteks kuulsulgurid (*Kugelschnäpper*); rullsulgurid (*Rollenschnäpper*), magnetsulgurid (*Magnetschnäpper*) jne; mööbliriivid (*Riegel*), hinged (*Bänder und Scharniere*): näiteks silinderhinged (*Zylinderbänder*), stiilhinged (*Stilbänder*), tapp- e kannahinged

(*Zapfenbänder*), latthinged e klaverihinged (*Stangenscharniere*) jne; riiulikandurid (*Bodenträger*) jne.

2. Sõnastiku ülesehitus ja terminivaliku põhimõtted

Käesolev sõnastik sisaldab mööblitööstuses enimkasutatavate materjalide, puidu töötlemise ja mööbli konstrueerimisega seotud põhisõnavara. Enim tähelepanu on pööratud mööblitoodete detailide ja elementide nimetustele ning nende ühendamisviisidele. Kuna magistriprojekti maht on piiratud, ei sisalda sõnastik mööblitööstuses kasutatavate masinate nimetusi ega tehnoloogiaalast sõnavara. Soovitusi terminite valikul sai sõnastiku autor ka Võru Mööblivabriku “Wermo” insenerilt Aleksander Mõistuselt, kes erialaspetsialistina konsulteeris töö autorit.

Sõnastiku koostamisel on aluseks võetud saksakeelsed terminid ning leitud nendele eestikeelsed vasted, lugedes eestikeelset erialast kirjandust, võrreldes jooniseid ning terminite seletusi. Saksakeelsete terminite põhiallikaks on joonistega varustatud Klaus Prachti “Möbel und Innenausbau. Handbuch der Holzkonstruktionen” 1992. Lisaks on kasutatud kättesaadavaid internetilehekülgi. Eestikeelsed terminid pärinevad suures ulatuses Tõnis Kiisa raamatust “Mööblitoodete konstrueerimine” 1989.

Niisiis on sõnastiku lähtekeeleks saksa keel. Märksõnad on esitatud nummerdatult tähestikulises järjekorras vastavalt saksa tähestikule. Saksakeelsele lähteterminile järgneb eestikeelne vaste, eestikeelse termini puudumisel mõningatel juhtudel eestikeelne seletus. Sünonüümid on eraldatud komadega. Saksakeelsete terminite puhul on viide sünonüümidele (=). Terminid, millele eelneb täiend, ei ole eraldi nummerdatud ja need leiab kasutaja põhitermini alt. Saksakeelsetele sõnadele järgneb nende sugu tähistav artikkel *der*, *das* või *die* ning mitmuse lõpp, kui terminit tarvitatakse ka mitmuses. Sõnastikus on 342 nummerdatud terminit, millele lisanduvad kollokatsioonid.

Kuigi tegemist ei ole seletava sõnastikuga, on mõnele terminile siiski vääriti mõistmise ärahoidmiseks lisatud sulgudesse seletus, näiteks: “põsk” (tooli suletud külg). Sulgudes leiab ka mõnede terminite puhul täiendava märkuse, mis määratleb lähemalt ära kasutusvaldkonna, näiteks “tahvel” e “viilung” (uksel).

Sõnastiku lõpus on eestikeelsete terminite register, milles on terminid ära toodud tähestikulises järjekorras. Termini taga olev number (numbrid) näitab (näitavad) saksakeelse sõna asukohta sõnastikus.

Täiendiga terminite puhul tuleb otsida registrist põhisõna, täiendi leiab sõna tagant sulgudest, näiteks “punduv tüübel” leiab märgusõna “tüübel” alt, sulgudes “punduv”.

Sõnastikus ja registris on kasutatud järgmisi lühendeid:

joon. — joonis,

vt — vaata,

e — ehk,

-, “-, -n. -en, -er, “-er — mitmuse lõpud

pl (Plural) — mitmus

3. Tõlkevastete leidmisel esinenud probleemid ja nende lahendamine

Sõnastiku koostamisele eelnes selleks vajaliku materjali otsimine. Peamiseks probleemiks kujuneski kohe eestikeelse erialase kirjanduse vähesus. Raamatukogudest kättesaadavad raamatud pärinevad nõukogude ajast, 1960 - 1970 aastatest, kõige uuem väljaanne aastast 1989. Olemasolevate raamatute puhul on tegu õpikute ja loengukonspektidega. Eestikeelsete materjalide otsingul oli väga vähe abi ka internetist. Sõnu otsingumootoris trükkides satub vaid võrgulehekülgedele, mis reklaamivad erinevaid mööblitooteid valmistavaid ettevõtteid ja nende toodangut, kuid puuduvad teemakohased kirjutised.

Saksakeelsete allikate leidmine oli hõlpsam. Autor on küll kasutanud ainult ühte paber kandjal saksakeelsest allikat, kuid selle eest väga head allikat, sest raamat sisaldab lisaks terminitele jooniseid, mida on võimalik võrrelda eestikeelsetest allikatest leitud joonistega. Suureks toeks olid ka saksakeelsed puidu- ja mööblitööstusalased internetileheküljed, kust leidis hulgaliselt definitsioone ja illustreerivat materjali.

Kuna töö koostaja ei ole mööbli konstrueerimisega praktikas kokku puutunud, siis konsulteeris ta paljude saksakeelsete terminite vastavuse küsimuses eesti keelele ka erialaspetsialistiga, kes oma igapäevatöös tegeleb mööbli turustamisega Saksamaale. Konsultatsioonide käigus selgus ikka ja jälle, et eestikeelne puidu- ja mööblitööstuse terminoloogia vajab korrastamist ja süstematiseerimist.

Tänu mõlemas keeles leitud terminite seletustele ja jooniste võrdlemisele õnnestus töö koostajal enamikule sõnastiku tarvis välja valitud terminitele ka eestikeelsed vasted leida. Kindlasti ei saa rääkida üks-ühesest terminite vastavusest kaht erinevat keelt võrreldes, ning kui oleks sügavamale teemase kaevunud, oleks probleemide hulk kindlasti suurenenud. Tundub, et saksa keeles on süstematiseerimisaste kõrgem ning sellest tulenevalt terminite hulk suurem kui eesti keeles, kuid üldiselt pole suuri erinevusi terminoloogia ega ka mööbli tootmise osas. Kasutatavad materjalid on samad, puidu töötlemisel kasutatakse ühtesid ja samu töövõtteid, samuti on mööblielementide ja seotiste nimetused kahes keeles enamasti hästi võrreldavad.

Raskendavaks asjaoluks sõnastiku koostamisel on suur sünonüümide hulk mõlemas keeles. Neid on püütud sõnastikku võtta nii vähe kui võimalik, põhitähelepanu on

pööratud enamkasutatavatele terminitele. Sünonüüme täiesti vältida aga ei õnnestunud.

Näiteks *Fuge*, *Verbindung*, *Zusammenfügung* tähenduses kasutatakse eesti keeles “jätk”, “liide”, “seotis”, “ühendus”. Neid sõnu kasutatakse üpris tihti läbiseigi. Seotiste osas kasutakse eesti keeles näiteks sünonüümsete saksakeelsete *Nutverbindung*, *Nut-Feder-Verbindung*, *gespundete Fuge* tähenduses “täispunnseotis” ja “täissulundseotis”, . *Überfäzlung* võib eesti keelde tõlkida “poolpunnseotis”, “poolsulundseotis”, “valtsliitega seotis”. Selliseid näiteid võib tuua hulgaliselt.

Veidi segadust tekitasid esialgu eestikeelsed terminid “spoon” (*Furnier*) ja “vineer” (*Sperrholz*), mida kasutatakse eesti keeles tihti sünonüümidenä. Saksa – eesti üldkeelesõnaraamat annab mõlemate saksakeelsete terminite *Furnier* ja *Sperrholz* tähenduseks “vineer”. Saksakeelsest allikast võib lugeda, et termini *Furnier* all mõeldakse õhukesti puidulehti, nn *Sperrholz* aga koosneb mitmest üksteisele ristamisi liimitud puidulehest. *Furnier* tähendab niisiis “spooni” ja *Sperrholz* “vineeri”, kuid eestikeelsetest allikatest leiab neid läbiseigi kasutatult. “Spoon” nimetatakse ka “kattevineeriks” ja lihtsalt “vineeriks” ja “spoonimist” “vineerimiseks”. Kasutatakse ka terminit “ristvineer”, mida kirjeldatakse kui kolmest kuni seitsmest ja rohkemast paaritust arvust treivineeri kihist koosnevat liimvineeri, mida nimetataksegi ka lihtsalt vineeriks. (Veski, A. 1962, lk 36). Kõige uuemas allikas (Kiisk, T. 1989) kohtab siiski enamasti terminit “spoon”, sulgudesse on üks kord lisatud “kattevineer”. Eesti Keele Sõnaraamatust leiab “spoonile” sünonüümiks “lehtvineer”, mida on kasutatud ka käesolevas sõnastikus sünonüümina terminile “spoon”.

Spoon- ja vineeriliikide tõlkimisel selgus, et kõigile saksakeelsetele nimetustele ei ole eestikeelseid vasteid. Nii jäid konkreetse ühesõnalise tõlketa sellised terminid, nagu *Absperrfurnier*, *Blindfurnier*, *Außensperrholz*, *Innensperrholz*. Need terminid on sõnastikus lahti seletatud. Nimetus *Absperrfurnier* tuleneb selle spoonikihi funktsioonist (*absperren* – isoleerima, sulustama) ning *Blindfurnier* sellest, et see spoonikiht jääb nähtamatuks.

Inglise - eesti tehnikasõnaraamat annab küll *Absperrfurnier* (*crossband veneer*) tähenduseks “höövelspoon”, kuid internetaadressilt <http://www.buurman.de/3999/3497.html> leiab selle termini kohta sõnastikus oleva seletuse, mis näitab, et see termin ei tähistä, mil viisil spoon on saadud, vaid ikkagi selle kasutusotstarvet. Sarnaselt seletavad seda terminit ka teised saksakeelsed

internetiallikad. Seega ei ole käesolevas sõnastikus *Absperrfurnier* “höövelspooniks” tõlgitud, vaid selle tähendus lahti seletatud.

Saksa keel võimaldab hõlpsalt moodustada igasuguseid liitnimisõnu ja –tegusõnu, mis eesti keeles alati ei õnnestu. Tegusõnadele *dübeln* (tüüblitega ühendama), *federn* (veedritega ühendama), *klammern* (klambritega kinnitama), *überblatten* (poolülekattega ühendama), *überlappen* (ülekattega ühendama), *überfälzen* (valtsliitega ühendama) ei õnnestunud leida ühesõnalisi eestikeelseid vasteid. Ka liitnimisõnu *Biegeholz* (painutatud puit), *Bugholzstuhl* (kumera seljatoe ja jalgadega tool), *Doppelzapfen* (kahekeeleline tapp), *Fremdfeder* (lisatav sideliist), *Linsenkopf* (läätspeaga kruvi) jt ei olnud hõlbus ühesõnalistena eesti keelde tõlkida.

Samas nimetatakse eesti keeles oksaaukude täitmist lühidalt “korkimiseks”, aga saksa keeles on sama tegevuse kohta öeldud *Einsetzen von Querholzdübeln*.

Puiduseotiste saksa- ja eestikeelsed terminid ei vasta üksteisele päris üks-üheselt. Saksakeelse *Längsverbinding* all mõistetakse eesti keeles “jätkseotist”, *Breitenverbinding* all “servseotist”, kuigi ka siin on tegemist jätkamisega. Kõige uuemas allikas (Kiisk, T. 1989) nimetataksegi neid seotisi ka jätkamiseks pikkuses ja laiuses. *Rahmenverbinding* vastab eestikeelsele “raami nurkseotisele”, kuna selle abil seotakse raami nurki ning *Eck- und Kantenverbinding* “kasti (sahtli) nurkseotisele”, kuna seda sidumise viisi kasutatakse kasti või sahtlinurkade ühendamiseks.

Eesti keeles kasutatakse ühise nimetusena terminit “tappseotised”, kuid saksa keeles on “tappide” tähenduses kasutusel kaks põhisõna — *Zapfen* ja *Zinken*, millest moodustatakse hulgaliselt liitnimisõnu (*Fingerzapfen*, *Keilzapfen*, *Fingerzinken*, *Keilzinken* jne), nagu see on ka eestikeelse sõnaga “tapp” (hammastapp, keeltapp, sõrmtapp, kalasabatapp jne.). Saksakeelset terminit *Zapfen* kasutatakse siis, kui tegemist on ühe keel- või ka teistsuguse kujuga tapiga, näiteks ümartapiga (*Rundzapfen*). Kahe tapi puhul kasutatakse ka terminit *Doppelzapfen*. Termin *Zinken* aga tähistab saksa keeles trapetsikujulisi tappe, mis haakuvad “kalasabatappidega” (Duden. Universalwörterbuch) ning terminit *Zinkung* tarvitatakse, kui seotises on tappe rohkem kui kaks.

Seotiste tõlkimine eesti keelde sai võimalikuks ainult vastavaid jooniseid eesti ja saksakeelsetes allikates võrreldes. Inglise – eesti tehnikasõnaraamatust leiab, et Eesti mööblitööstuses kasutatakse terminit “sõrmtapp”, ehituses aga “hammastapp”.

Saksakeelne termin *Schlitz* võib tähendada eesti keeles nii “tapikahvli” kui “tapipesa”, kuigi on ka olemas saksakeelne sõna *Zapfenloch* ning *Zapfen* võib eesti

keeles tähistada “keeltappi ja ka teise kujuga tappe. Niisiis võib öelda, et kohati on ka eestikeelne terminoloogia veidi täpsem kui saksakeelne.

Teatud tappseotise osadele on saksa keeles nimeks antud *Schwalbenschwanz*, mis vastab eesti keeles mõistele “kalasaba”. Töö autori arvates on neil detailidel rohkem sarnasust kala kui pääsukese sabaga.

Saksakeelsete mööblielementide *Kasten* ja *Zug* kohta öeldakse eesti keeles sahtel, kuigi *Zug* on natuke teistmoodi sahtel kui *Kasten*, nimelt madala esiosaga ja ilma käepidemeta. Tõnis Kiisk kirjutab oma raamatus “Mööbli konstrueerimine” ka “poolsahtlitest”, mis on joonistel näidatud madalamatena, kui teised sahtlid, kuid mööblitööstuses pole see nimetus aktiivses kasutuses.

Band ja *Scharnier* on hinged. Kui lugeda nende saksakeelseid definitsioone, selgub, et *Band* on hing, millelt saab ust maha tõsta, *Scharnier*`ilt aga mitte. Šarniirhing on peale selle liigendhing. Praktikute väitel ei tehta neil aga ka saksa keeles nii peent vahet. Rohkem kasutatakse terminit “*Band*”.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et sõnastiku koostamisel tekkinud probleemid õnnestus lahendada tänu saksakeelsete joonistega varustatud terminibaaside kättesaadavusele ja sõnastiku autori koostööle erialaspetsialistiga.

4. Väike saksa-eesti terminoloogiline valiksõnastik mööblitööstusele

A

1. **Abkappen**, das = **Kappung** otsamine, kappimine
2. **abkappen** otsama, kappima
3. **Absperrfurnier**, das < esimene, vahetult alusplaadile liimitav materjali pundumist ja kahanemist takistav spoonikiht >
4. **Ahorn**, der vahtrapuit
5. **Allzweckdübel**, der, - universaaltüübel
6. **Anbaumöbel**, das, - liidendmööbel
7. **Armlehne**, die, -n käetugi (istemööblil)
8. **ätzen** söövitama
9. **Außensperrholz**, das < mööbli välispindadel kasutatav niiskuskindel vineer >

B

10. **Balken**, der, - palk
11. **Band**, das, “-er hing (uksel)
12. **Bandverbindung**, die, - hingseotis
13. **Befestigungsmittel**, das, - kinnitusvahend
14. **beizen** peitsima
15. **beschichten** (mingi) kihiga katma
16. **Beschichtung**, die (mingi) kihiga katmine
17. **Beschläge**, die (*pl*) furnituur
18. **Bettkopfteil**, der, -e voodi peaots
19. **Bettrahmen**, der, - voodiraam
20. **Bezugstoff**, der, - katteriie
21. **Biegeholz**, das painutatud puit
22. **Bindemittel**, das, - sideaine
23. **bleichen** pleegitama
24. **Blende**, die, -n katteliist (tühiku katteks)
25. **Blinddübel**, der, - peittüübel

26.	Blindfurnier , das	< kattespooni ja alusplaadi vaheline nähtamatu spoonikiht >
27.	Bock , der, “-e	pukk, pukkalus, tugipink
28.	Boden , der,	põhi, lagi, riul
29.	Bodenträger , der, - verstellbarer ~	riulikandur reguleeritav riulikandur
30.	Bohle , die, -n	plank (paks laud)
31.	Bolzen , der, -	polt
32.	Bolzenverbindung , die, -en	poltühendus, poltseotis
33.	Breitenverbindung , die, -en	servseotis (jätkamine laiuses)
34.	Bremse , die, -n	tõkesti-pidur (klappukse hingel)
35.	Brett , das, -er	saelaud
36.	Brettbau , der	< mööbli konstrueerimine lattidest ja laudadest >
37.	Brettschichtholz , das = Leimholz	liimpuit
38.	Buchenholz , das	pöögipuit
39.	Bug , der	kumerus
40.	Bugholzstuhl , der, -e	< kumera seljatoe ja jalgadega tool >

D

41.	Deckfurnier , das	kattespoon
42.	Dekorativbeschichtung , die	dekoratiivne katmine
43.	Demontage	lahtimonteerimine
44.	Doppelzapfen , der, -	kahekeeleline tapp, kaheosaline tapp (vt joon. 17)
45.	Drahtstift , der, -e = Stift	tift
46.	drechseln	treima
47.	Drehtür , die, -en	pöördüks
48.	Dübel , der, - = Rundzapfen	tüübel
49.	Dübelloch , das, “-er	tüüblipesa
50.	dübeln	tüüblitega ühendama

51. **Dübelverbindung**, die, -en tüübelseotis (vt joon.1)

E

52. **Ebenholz**, das eebenipuit
53. **Eckleiste**, die, -n nurgaliist
54. **Eck- / Kantenverbindung**, die, -en kasti nurkseotis
55. **Edelholz**, das väärispuit
56. **Eiche**, die tammepuit
57. **Einlegeboden**, der, - paigaldatav vaheriul
58. **Einsetzen von Querholzdübeln** korkimine
59. **Erle**, die lepapuit
60. **Esche**, die saarepuit

F

61. **Fach**, das, “-er = **Fachboden** riul
62. **Fachboden**, der, “- = **Fach** riul
63. **Falz**, der valts
64. **färben** värvima
65. **Faser**, die -n kiud
66. **Faseraufbau**, der kiu struktuur
67. **Faserplatte**, die, -n kiudplaat
68. **Faserstoff**, der, -e kiudaine
69. **Feder**, die, -n = **Federleiste** veeder, sideliist; sulund, punn
70. **Federleiste**, die, -n = **Feder** veeder, sideliist; sulund, punn
71. **federn** veedriga (sideliistuga) ühendama
72. **Federung**, die vedrustus (iste- ja lamamismööblil)
73. **feilen** viilima
74. **Fichte**, die kuusepuit
75. **Film**, der kile

76.	Fingerzapfen , der, -	sõrmtapp (vt joon. 19)
77.	Fingerzinkung , die = Fingerzinken / -zapfen- Verbindung	sõrmtappühendus
78.	Fingerzinken /-zapfen - Verbindung , die, -en = Fingerzinkung	sõrmtappühendus (vt joon. 9)
79.	Fläche , die, -n	pind
80.	Flachkopf , der, “-e	lamepeakruvi
81.	Fladerfurnier , das	tangentsiaalspoon
82.	Flügelmutter , die, -n	liblikkruvi
83.	Fremdfeder , die, -n	liistsulund, sideliist (lisatav)(vt joon. 5 ja 8)
84.	fräsen	freesima
85.	Fuge , die, -n = Verbindung = Zusammenfügung einfache ~ / ~ / ~ mehrfache ~ / ~ / ~ profilierte ~ / ~ / ~ stumpfe ~ / ~ / ~ verzahnte ~ / ~ / ~	jätk, seotis, liide, ühendus ühekordne jätk mitmekordne jätk profileeritud jätk sile jätk (vt joon. 2) hambuline jätk
86.	Fugen , das	jätkamine, sidumine, liitmine
87.	Füllmaterial , das, -ien	täidismaterjal
88.	Füllung , die, -en	viilung, tahvel (uksel)
89.	Furnier , das gemessertes Furnier = Messerfurnier geschältes Furnier = Schäl furnier	spoon, lehtvineer höövelspoon kooritud spoon, treivineer
90.	furnieren	spoonima, vineerima
91.	Furnierlage , die, -n	spoonikiht,

G

92.	Gehrung , die	eerungnurk, kaldnurk
93.	Gehungsklemme , die, -n	nurgapitsik, nurgaklemm
94.	Gehrungsverbinding , die, -en	eerungseotis, kaldseotis
95.	Gehrungszinkung , die, -en	eerungstappseotis, kaldtappseotis (vt joon. 11)
96.	Gesims , das, -e = Kranz	karniis, krants, simss
97.	Gestell , das, -e	kanderaamistik
98.	Gewinde , das, -n	keermes
99.	Gewindeschraube , die, -n	keermeskruvi
100.	Glutinleim , der, -e	kondiliim
101.	Grat , der	kraat
	einseitiger Grat	poolkalasabakraat
	zweiseitiger Grat	täiskalasabakraat
102.	Gratverbinding , die, -en	kraatseotis (vt joon. 20)
103.	Griff , der, -e	käepide
	= Handgriff	

H

104.	Hakenschraube , die, -n	konkspeaga kruvi
105.	Handgriff , der, -e = Griff	käepide
106.	Härter , der	kõvendi
107.	Härtung , die	kõvenemine
108.	Harz , der	vaik
109.	Heftklammer , die, -n	kinnitusklamber
110.	Heißeimung , die	kuumliimimine
111.	hobeln	hööveldama
112.	Hohlkehle , die, -n	rihv
113.	Holz , das	puit
114.	Holzart , die, -en	puiduliik
115.	Holzdübel , der, -	puittüübel

116. Holzfaserplatte , die, -n	puitkiudplaat
extraharte Holzfaserplatte	ülikõva puitkiudplaat
harte Holzfaserplatte (HFH)	kõva puitkiudplaat (HDF)
mittelharte Holzfaserplatte (HFM)	poolkõva puitkiudplaat (MDF)
poröse Holzfaserplatte (HFD)	poorne puitkiudplaat
117. Holzkeil , der, -e	puitkiil
118. Holzlamelle , die, -n = Lamelle	lamelltüübel
119. Holznagel , der, “-	puitnael, naigel
120. Holzschraube , die, -n	puitkruvi
121. Holzspanplatte , die, -n	puitlaastplaat
122. Holzverbindung , die, -en	Puiduseotis
123. Holzwerkstoff , der,-e (HW)	Puitplaat

I

124. Innensperrholz , das	< mööbliesemete sisepindadel kasutatav vähemväärtuslik vineer >
125. Intarsie , die	intarsia, puumosaiik
126. Isolierschicht , die	Isoleerkiht

K

127. Kaltleim , der, -e	külmliim
128. Kaltleimung , die	külmliimine
129. Kante , die, -n	serv, äär, ääris, kant
130. Kanteln , das	kantimine
131. kanteln	kantima
132. Kanten- / Eckverbindung , die, -en	kasti nurkseotis
133. Kantholz , das	täiskantmaterjal, pruss
134. Kappung , die = Abkappen	kappimine, otsamine
135. Kaseinleim , der, -e	kaseiinliim

136. Kasten , der, “ –	karp
137. Keil , der, -e	kiil
138. Keilverbindung , die, -en	kiilseotis
139. Keilzapfenverbindung , die, -en	kiiltappseotis
140. Keilzinkenverbindung , die, -en = Keilzinkung	hammasjätk (vt joon. 16)
141. Keilzinkung , die, -en = Keilzinkenverbindung	hammasjätk (vt joon. 16)
142. Kerbe , die, -n	täke, sälk
143. kerben	sälgustama
144. Kernholz , das	lülipuit
145. Kiefer , die	männipuit
146. Kitt , der	kitt
147. kitten	kittima
148. Klammer , die, -n	klamber
149. klammern	klambratega ühendama
150. Klammerverbindung , die, -en	klamberühendus
151. Klappe , die, -n	klapp, klappuks
152. klebrig	kleepuv, nakkuv
153. Klebrigkeit , die	kleepuvus, nakkuvus
154. Klebstoff , der, -e	liimaine
155. Kleiderstange , die, -n	riidekandepuu, riidekandetoru
156. Knopf , der, “-e	nupp
157. Konsole , die, -n	konsool (toend)
158. Körper , der, -	korpus
159. Korpusmöbel , das	korpusmööbel
160. Krampe , die, -n	kramp
161. Kranz , der, “-e = Gesims	krants, karniis, simss
162. Kreuzschlitz , der, -e	ristpeakruvi
163. Kreuzüberblattung , die, -en	rist-poolülekatteotis (vt joon. 18)
164. Kröpfen , das	kreppimine (profiilliistude ühendamine)
165. krümmen	kaarduma

166. Krümmung , die	kaardumine
167. Kufe , die, -n	jalas
168. Kugelschnäpper , der, -	kuulsulgur
169. Kunststoffdübel , der, -	kunstmaterjalist tüübel

L

170. lackieren	lakkima
171. Lamelle , die, -n = Holzlamelle	lamelltüübel
172. laminieren	lamineerima
173. Längsverbinding , die, -en	jätkseotis, otsühendus, pikijätkamine
174. Lärche , die, -n	lehis
175. Latte , die, -n	latt, prussik, peenpruss
176. Laubholz , das	lehtpuit
177. Laufleiste , die, -n	jooksuliist (sahtlil)
178. Laufschiene , die, -n	jooksusiin (sahtlil)
179. Lederleim , der, -e	nahaliim
180. Leim , der, -e	liim
181. leimen = kleben	liimima
182. Leimfaden , der, “-	liiminiit
183. Leimfuge , die, -n = Leimverbinding	liimseotis, liimliide
184. Leimholz , das = Brettschichtholz	liimpuit
185. Leimholzplatte , die, -en = Massivholzplatte	liimpuitkilp, massiivpuitkilp
186. Leimverbinding , die, -en = Leimfuge	liimseotis, liimliide
187. Leiste , die, -n	liist
188. Linde , die	pärnapuit
189. Linsenkopf , der, “-e	läätspeaga kruvi
190. Lisene , die, -n	liseen, dekoratiivlatt

M

191. Magnetschnäpper , der, -	magnetsulgur
192. Mahagoni , das	mahagonipuit
193. Maserfurnier , das	dekoratiivspoon
194. Maserung , die	puidu tekstuur
195. Massivholzplatte , die, -n = Leimholzplatte	liimpuitkilp, massiivpuitkilp
196. mattieren	matistama
197. Messerfurnier , das = gemessertes Furnier	höövelspoon
198. Metalldübel , der, -	metalltüübel
199. Mittelseite , die, -n	kapi sisesein
200. Mittelverbindung , die, -en = T-förmige Verbindung	T-seotis
201. Möbelbein , das, -e eckige Möbelbeine gebogene ~ gerade ~ geschweifte ~ runde ~	mööblijalg (kõrge) kandilised mööblijalad painutatud mööblijalad sirged mööblijalad kaarjad mööblijalad ümarad mööblijalad, ümarjalad
202. Möbelfuß , der, “-e	mööblijalg (madal)
203. Möbelgleiter , der, -	mööbliliugur
204. Montage , die	montaaž
205. Muschel , die, -n	teokarpkäepide

N

206. Nachbildung , die, -en	imitatsioon
207. Nadelholz , das	okaspuit
208. Nagel , der, “-	nael
209. Nageldübel , der, -	naeltüübel
210. nageln	naelutama (naelte ja tihvtidega kinnitama)

211. Nagelschraube , die, -n	naelkruvi
212. Nagelung , die	naelutamine (naelte ja tiftidega kinnitamine)
213. Nagelverbindung , die, -en	naelühendus
214. Naturleim , der, -e	looduslik liim
215. Nische , die, -n	nišš
216. Nut , die, -en	nuut, soon
217. Nut-Feder-Verbindung , die, -en = Nutverbindung	täispunnseotis, täissulundseotis (vt joon. 4)
218. Nutverbindung , die, -en = Nut-Feder-Verbindung	täispunnseotis, täissulundseotis

O

219. Oberboden , der, “-	lagi (kapil, riulil)
---------------------------------	----------------------

P

220. Plattenbau	< mööbli konstrueerimine kilpidest >
221. polieren	poleerima
222. Polstergestell , das, -e	polsterdatud kandraamistik
223. profilieren	profileerima (profiili andma)
224. Profilleiste , die, -n	profiilliist
225. Pulverleim , der, -e	pulberliim

Q

226. Quelldübel , der, -	punduv tüübel
227. quellen = schwellen	paisuma, punduma

R

228. Radialfurnier , das = Spiegelfurnier	radiaalspoon
---	--------------

229.	Radialschnitt , der, -e = Spiegelschnitt	radiaallõige
230.	Rahmen , der, -	raam
231.	Rahmenbau , der	< mööbli konstrueerimine raamidest >
232.	Rahmentür , die, -en	raamuks
233.	Rahmenverbindung , die, -en	raami nurkseotis (vt joon. 7)
234.	raspeln	raspeldama
235.	Riegel , der, -	riiv
236.	Ringschraube , die, -n	aaskruvi
237.	Riss , der, -e	rebend, mõra, pragu, lõhe
238.	Rohling , der, -e = Werkstück	toorik
239.	Rollenschnäpper , der, -	rullsulgur
240.	Rückenlehne , die, -n	seljatugi (istemööblil)
241.	Rückwand , die, “-e	tagasein
242.	Rundkopf , der, “-e	ümarpeakruvi
243.	Rundzapfen , der, - = Dübel	ümartapp, tüübel

S

244.	Sägefurnier , das	saespoon
245.	Schadstelle , die, -n	kahjustatud koht
246.	Schäl furnier , das = geschältes Furnier	kooritud spoon, treispoon
247.	Scharnier , das, -e	šarniir, liigend
248.	Scharnierband , das, “-er	šarniirhing, liigendhing
249.	Schaumgummi , der	vahtkummi
250.	Schiebetür , die, -en	lükanduks
251.	Schlagleiste , die, -n	tolmuliist
252.	schleifen	lihvima
253.	Schlitz , der, -e = Zapfenloch	tapikahvel, tapipesa (vt joon. 12)
254.	Schlitz- und Zapfenverbindung , die, -n	keeltappseotis (vt joon. 14)
255.	Schloss , das, “-er	lukk

256. Schlüsselschraube , die, -n	võtmekruvi
257. Schmiedenagel , der, “-	sepanael
258. Schnappschloss , das, “-er	snepperlukk
259. Schnäpper , der	sulgur (kapi ukse)
260. schneiden	lõikama
261. Schneiden , das	lõikamine
262. Schnittholz , das	saematerjal
263. schnitzen	nikerdama
264. Schnitzerei , die, -en	nikerdus
265. Schraubenbolzen , der, -	kruvipolt
266. Schraubenverbindung , die, - en	kruviühendus
267. Schubkasten , der, “- = Schublade	sahtel
268. Schublade , die, -n =Schubkasten	sahtel
269. Schubladenblende , die, -n	sahtli esitükk
270. Schubladenschiene , die, -n	sahtli jooksusiin
271. Schwalbenschwanz , der	kalasaba (vt joon. 10)
272. schweifen	kaaretama, kumerdama
273. schwellen = quellen	paisuma, punduma
274. Schwellen , das = Quellen , das	paisumine, pundumine
275. schwinden	kahanema
276. Schwinden , das	kahanemine
277. Sechskantmutter , die, -n	kuuskantmutter
278. Seite , die, -n	külg (kapil, riiulil)
279. Seitenzarge , die, -n	küljesari
280. Sitzbrett , das, -er	istmeplaat
281. Sockel , der, -	sokkel
282. Spachtel , der	pahtel
283. spachteln	pahteldama
284. Span , der, “-e	laast
285. Spanplatte , die, -n	laastplaat

286.	Sperrholz , das	kihtpuit, vineer, ristvineer
	dekoratives Sperrholz	dekoratiivvineer
287.	Spiegelfurnier , das =	radiaalspoon
	Radialfurnier	
288.	Spiegelschnitt , der =	radiaallõige
	Radialschnitt	
289.	Spund , der, -e	sulund, punn;
290.	spunden	sulundama, täispunniga ühendama
291.	Stäbchensperrholz , das	tisleriplaat (sisemuses kokkuliimitud
	(STAE) = Tischlerplatte	lehtvineeri ribad)
292.	Stabsperrholz , das (ST) =	tisleriplaat (sisemuses liimitud puitliistud
	Tischlerplatte	e ribad)
293.	Stangenscharnier , der, -e	latthing, klaverihing
294.	Stärkeleim , der, -e	tärklisliim
295.	Steg , der, -e	sidepulk
296.	stemmen	peiteldama
297.	Stift , der, -e = Drahtstift	tift
298.	Stilband , das, „-er	stiilhing
299.	Stollen , der, -	püsttugi
300.	Stollenbau , der	< mööbli konstrueerimine tugipostide abil >

T

301.	Tanne , die	nulupuit
302.	T-förmige Verbindung , die, -	T-seotis
	en = Mittelverbindung	
303.	Tischblatt , das, “-er =	lauaplaat
	Tischplatte	
	umwendbares ~ =	käänisplaat (tagasipööratav lauaplaat)
	umwendbare ~	
304.	Tischlerplatte , die, -n = Stab- /	tisleriplaat
	Stäbchensperrholz	
305.	Tischplatte die, -n = Tischblatt	lauaplaat

306. Trägerleiste, die, -n	kandeliist
307. Trägerplatte, die, -n	alusplaat
308. Tür, die, -en	uks
glatte ~	sile uks

U

309. überblatten	poolülekattega ühendama
310. Überblattung, die, -en	poolülekatte seotis (vt joonis 15.)
311. überfälzen	valtsliitega ühendama
312. Überfälzung, die	poosulundiga seotis, poolpunnseotis, valtsseotis (vt joonis 3.)
313. überlappen	ülekattega ühendama
314. Überlappung, die, -en	ülekatte seotis (vt joonis 6.)
315. Unterboden, der, “-	põhi (kapil)

V

316. verbinden	siduma
317. Verbindung, die, -en = Fuge = Zusammenfügung	jätk, seotis, liide, ühendus
feste Verbindungen / ~ / ~ =	mittelahtivõetavad seotised
unzerlegbare ~ / ~ / ~	
lose ~ / ~ / ~ =	lahtivõetavad seotised
zerlegbare ~ / ~ / ~	
318. verformen	deformeerima
319. Verformung, die	deformatsioon
320. Verkitten, das	kittimine
321. Verknötungsdübel, der, -	sõlmtüübel
322. Verstärkerleiste, die, -n	tugevdusliist
323. Vierkantmutter, die, -n	nelikantmutter
324. Vollholz, das = Massivholz	täispuit, massiivpuit

W

325. wachsen	vahatama
326. Wange , die, -n	põsk (tooli suletud külg)
327. Weichholz , das	pehme puit
328. Werkstoff , der, -e	materjal
329. Werkstück , das, -e = Rohling	toorik

Z

330. Zapfen , der,-	tapp, tapikeel (ühekordne) (vt joon. 13)
331. Zapfenband , das,“ er	tapping, kannahing
332. Zapfenloch , das, “-er = Schlitz	tapipesa
333. Zapfenverbindung , die, -en	tappseotis (ühe tapiga, vt joon. 21)
334. Zarge , die, -n	sari, tooli või laua raam
335. Zargenstuhl , der, “-e	raamtool
336. Zeder , die	seedripuit
337. Ziernut , die, -en	ilunuut
338. Zinken , der, -	trapetsikujuline tapp
339. Zinkung , die, -en	tappseotis (mitme tapiga, vt joon. 22)
halbverdeckte ~	poolpeittappseotis
verdeckte ~	peittappseotis
340. Zug , der, “-e	sahtel (madala esiosaga)
341. Zusammenfügung , die, -en = Verbindung = Fuge	ühendus, liide, jätk, seotis
342. Zylinderband , das “- er	silinderhing

Kokkuvõte

Käesoleva saksa – eesti sõnastiku koostamise eesmärgiks on pakkuda tuge mööbleriala õppuritele ja spetsialistidele suhtlemiseks koostööpartneritega saksakeelsetes maades ja saksakeelse erialakirjanduse lugemisel, mida on eestikeelsega võrreldes palju rohkem. Seega on käesoleva magistriprojekti eesmärgiks täita veidi lünka, mis valitseb Eestis saksakeelse tehnilise terminoloogia tutvustamisel. Lisaks sellele, et Eestis pole seni välja antud mitte ühtegi saksa - eesti tehnikasõnaraamatut, ei ole terminoloogiline töö ka üksikutes valdkondades, sh puidu- ja mööblitööstuse alal, olnud järjepidev ning mööblitööstuse spetsialistide väitel puudub ühtne terminoloogia.

Magistriprojekti esimene peatükk annab lühiülevaate valdkondadest, mille hulka sõnastikus olevad terminid kuuluvad. Nendeks on mööblitööstuses kasutatavad materjalid, tegevused puidu töötlemisel, puiduseotised, mööblielemendid ja furnituur. Tekstis leiduvatele eestikeelsetele terminitele on sulgudesse lisatud ka saksakeelsed vasted.

Teises peatükis selgitatakse terminivaliku põhimõtteid ja kirjeldatakse sõnastiku ülesehitust. Kuna valdkond on lai, valis töö autor mööblitööstuse spetsialisti soovitusel sõnastikku mööbli konstrueerimisega seotud oleva põhisõnavara (materjalid, mööblielemendid, seotised ja furnituur), jättes täiesti välja masinad ja tehnoloogia.

Kolmandas peatükis käsitletakse tõlkevastete leidmisel esinenud probleeme ja lahendusviiside leidmist, samuti võrreldakse saksa- ja eestikeelseid termineid. Peamiseks probleemiks oli kaasaegse eestikeelse erialakirjanduse ning tehnikasõnaraamatute nappus. Küllaldast abi pakkusid aga saksakeelsed terminibaasid ja koostöö erialaspetsialistiga.

Projekti põhiosa moodustab saksa – eesti terminoloogiline valiksõnastik mööblitööstusele, milles on 342 terminit. Mõnele terminile lisanduvad ka kollokatsioonid. Mõned eesti keeles puuduvad terminid on lahti seletatud.

Sõnastikku täiendavad Lisa 1 ja Lisa 2. Lisas 1 on 22 illustreerivat joonist puiduseotiste kohta saksa- ja eestikeelsete nimetustega. Lisas 2 on ära toodud eestikeelsete sõnade ja sõnaühendite register.

Zusammenfassung

Im heutigen Estland zählt die Holz- und Möbelindustrie zu den erfolgreichsten Industriezweigen, die auch gute Zukunftsperspektiven hat. Estland ist reich am nachwachsenden Rohstoff Holz und verfügt über langjährige Traditionen im Bereich der Holz- und Möbelindustrie. Der Großteil der hergestellten Möbel wird importiert, weil die Nachfrage auf dem Innenmarkt gering ist. Viele Möbelhersteller haben durch den Verkauf ihrer Produktion auch Beziehungen zu den deutschsprachigen Ländern, deshalb ist es vorteilhaft auch deutschsprachige Fachterminologie zu kennen. In Estland hat man aber bisher kein deutsch – estnisches Technikwörterbuch herausgegeben, auf das man sich beim Lösen der Terminologieprobleme stützen könnte. Außerdem wird in Estland im Bereich der Holz- und Möbelindustrie keine konsequente Terminologiearbeit betrieben und die Fachleute behaupten, es gäbe im genannten Bereich keine einheitliche Terminologie. Das vorliegende Fachwörterbuch wendet sich an Leute, die wegen ihrer Arbeit oder ihres Studiums mit den deutschsprachigen Fachausdrücken in Berührung kommen — entweder bei der Verständigung mit den ausländischen Kollegen oder beim Lesen der Fachliteratur.

Das vorliegende Magisterprojekt “Kleines deutsch - estnisches Wahlwörterbuch für die Möbelindustrie” stellt eine kleine Auswahl von Termini aus dem Bereich Möbelindustrie dar.

Das Projekt besteht aus vier Kapiteln. Das erste Kapitel gibt einen kurzen Überblick über die in der Möbelindustrie bevorzugten Werkstoffe, Bearbeitung von Holz, Holzverbindungen, Verbindungsmittel, Möbelbauarten, Grundelemente des Möbels und Beschläge. Der Text enthält auch deutschsprachige Termini.

Im zweiten Kapitel werden der Aufbau des Wörterbuches und die Auswahlprinzipien der Fachtermini vorgestellt. Im dritten Kapitel werden die beim Übersetzungsprozess aufgetretenen Probleme und deren Lösungswege geschildert. Das größte Problem war der Mangel an zeitgenössischer estnischer Fachliteratur und an Technikwörterbüchern.

Das vierte Kapitel — “Kleines deutsch – estnisches Wahlwörterbuch für die Möbelindustrie” — bildet den Hauptteil des Projekts. Es enthält 342 Fachausdrücke aus dem Bereich Möbelbau. Die Termini, die in der estnischen Sprache keine Entsprechungen haben, werden im Wörterbuch definiert bzw. erläutert.

Im Anhang 1 gibt es 22 illustrierende Zeichnungen zum Thema Holzverbindungen und im Anhang 2 ein Register der estnischsprachigen Termini.

Kasutatud kirjandus ja internetiallikad

Drosdowski, Günther 1989. Duden. Deutsches Universalwörterbuch A – Z. Mannheim: Dudenverlag

Erelt, Tiiu 1999. Eesti keele sõnaraamat. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus

Gurvits, A. 1965. Laudsepatööd. Tallinn: Valgus

Kull, Rein 2000. Inglise –eesti tehnikasõnaraamat. Tallinn: Euroõlikool

Kibbermann, E. 1975. Saksa – eesti sõnaraamat. Tallinn: Valgus Kiisk, Tõnis 1989.

Mööblitoodete konstrueerimine. Tallinn: ENSV Riiklik Hariduskomitee Teaduslik-Metoodiline Kabinet.

Kull, Rein 2000. Inglise –eesti tehnikasõnaraamat. Tallinn: Euroõlikool

Pracht, Klaus 1992. Handbuch der Holzkonstruktionen. Leinfelden-Echterdingen: Verlagsanstalt Alexander Koch GmbH

Tarraste, A. 1975. Mööbli tehnoloogia. Loengukonspekt — I osa. Tallinn: ENSV Ministrite Nõukogu Riiklik Kutsehariduse Komitee

Veski, A. 1962. Laudsepa ja mööbelsepa käsiraamat. Tallinn: Eesti Riiklik Kirjastu

<http://www.baumarkt.de/holzabc/holzabc.php>

<http://www.buurman.de/4999/4231.html>

<http://www.buurman.de/4999/4833.html>

http://www.fertighaus.de/f_haus/info/holzabc.htm

[\[markt.de/service/baulexikon/lexikon.php?suchbuchstabe=a&obide=c40b23d8d79e90774da3cfa37bd43224\]\(http://www.obi-markt.de/service/baulexikon/lexikon.php?suchbuchstabe=a&obide=c40b23d8d79e90774da3cfa37bd43224\)](http://www.obi-</p></div><div data-bbox=)

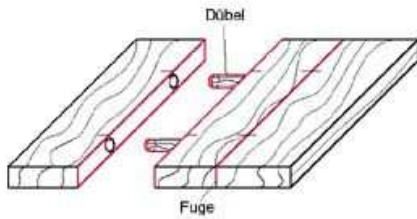
<http://www.schreiner-seiten.de/index1.htm>

<http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/TLex/Kategor/Kategor.htm#12>

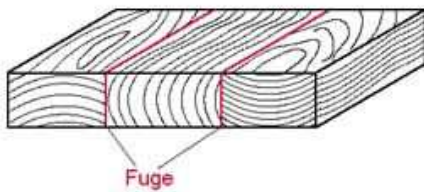
<http://v.hdm-stuttgart.de/seminare/nwtd/partsch/holzverbindungen.htm>

Lisa 1 Mõned näited puiduseotistest

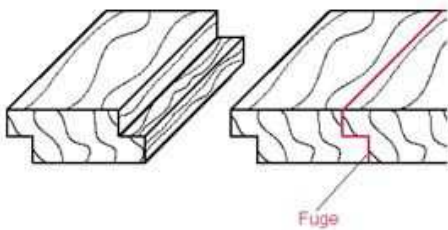
Breitenverbindungen — servseotised:

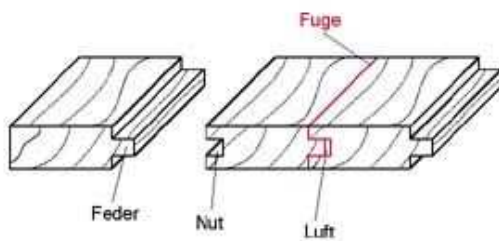
- Joonis 1. Dübelverbindung (gedübelte Fuge) — tüübelseotis

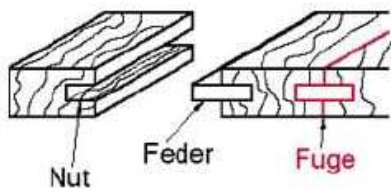
- Joonis 2. Stumpfe Fuge — sileservseotis

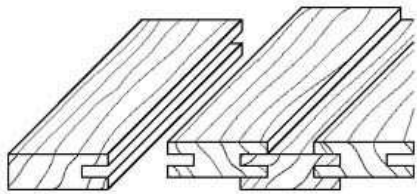
- Joonis 3. Überfäzung — valtsliitega seotis e poolpunnseotis e poolsulundseotis

- Joonis 4. Nut-Feder-Verbindung (gespundete Fuge) — täispunnseotis, täissulundseotis

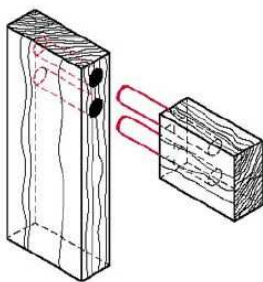

- Joonis 5. Gefederte Fuge (mit Fremdfeder) — liistsulundseotis

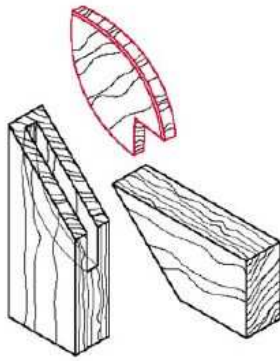

- Joonis 6. Überlappung — ülekatteseotis

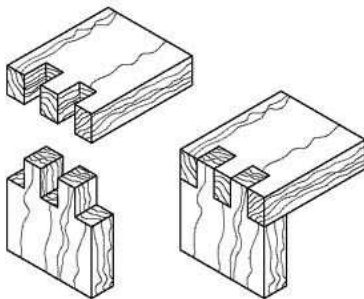
Eckverbindungen — nurkseotised

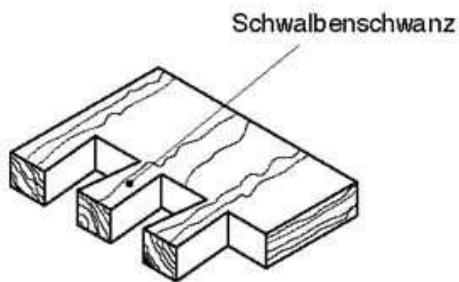
- Joonis 7. Gedübelte Rahmenverbindung — tüüblitega raami nurkseotis

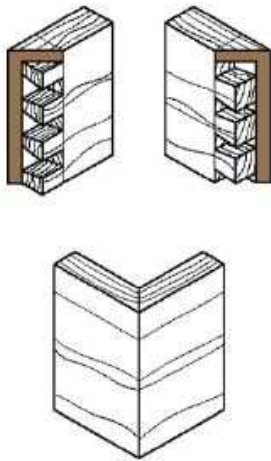
- Joonis 8. Gefederte Rahmenecke (mit Fremdfeder) — sideliistuga raami nurkseotis

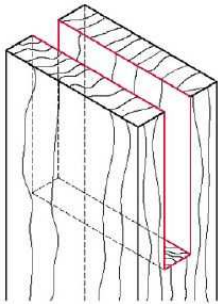
- Joonis 9. Fingerzinkung — kasti sõrmtappühendus

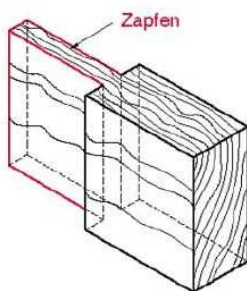
- Joonis 10. Schwalbenschwänze — kalasabad

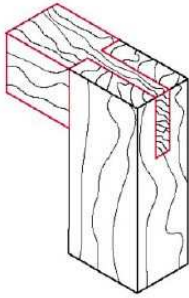
- Joonis 11. Verdeckte Gehrungszinkung — eerungnurga all peitkastitappseotis, kaldpeittappseotis

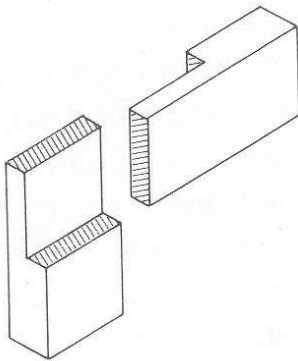
- Joonis 12. Schlitz — tapikahvel, tapipesa

- Joonis 13. Zapfen — tapikeel (ühekordne tapp)

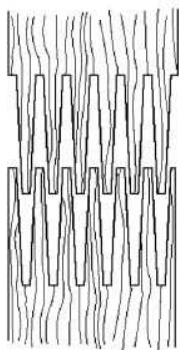

- Joonis 14. Schlitz- und Zapfenverbindung — keeltapphendus

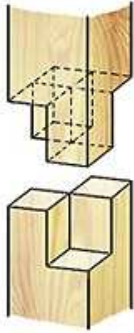

- Joonis 15. Überblattung — poolülekatteseotis

Längsverbindungen — jätkseotised

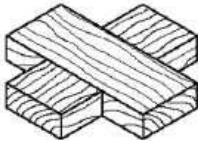
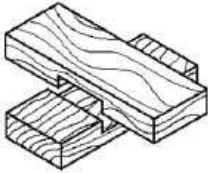
- Joonis 16. Keilzinkenverbindung — hammasjatk

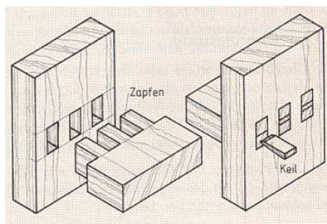
Doppelzapfen-
Längsverbinding

- Joonis 17. Doppelzapfen — kahe tapiga ühendus

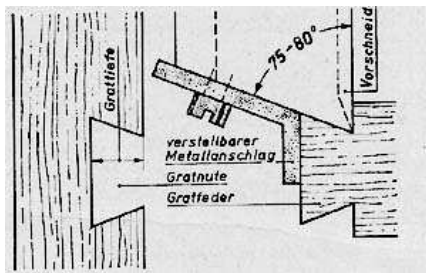
T-Verbindungen

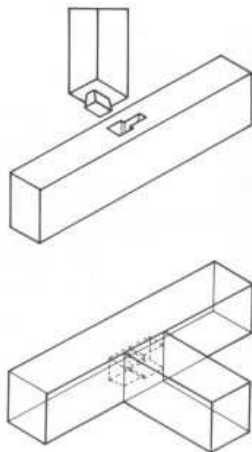
- Joonis 18. Kreuzüberblattung — rist - poolülekatteotis

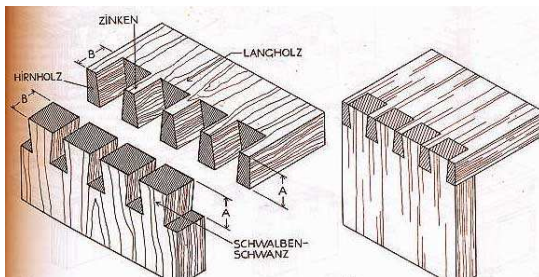
- Joonis 19. Fingerzapfenverbinding — sõrmseotis

- Joonis 20. Gratverbindung — kraatseotis

- Joonis 21. Schwalbenschwanz-Zapfen — kalasabatapp

- Joonis 22. Schwalbenschwanzzinken — kalasabatapid

Kasutatud internetiallikad

<http://www.altes-handwerkzeug.de/holzw/projekte/laengsverb/doppelz.html>

<http://www.holzwerken.de/techniken/gratverbindung.phtml>

<http://www.humidorbau.de/shop/info/files/zinken.jpg>

<http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/TLex/Kategor/S16.htm>

<http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/TLex/Kategor/S17.htm>

<http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/TLex/Kategor/S18.htm>

<http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/TLex/Legende/L3/L386.htm>

<http://www.moritz-beck.de/moritz/archiv/holzbaubeleg/pics/schwalbenschwanz-zapfen-skizze-72dpi.jpg>

http://www.rt4u.de/rt4u_Basic/Allgemeines/fingerzapfen.htm

<http://www.woodworking.de/woerterbuch/ueberblattung.html>

Lisa 2. Eestikeelsete terminite register

aaskruvi 236	kaardumine 166
alusplaat 307	kaaretama 272
deformatsioon 319	kahanema 275
deformeerima 318	kahanemine 276
dekoratiivlatt 190	kahekeeleline tapp 44
dekoratiivne katmine 42	kahjustatud koht 245
dekoratiivspoon 193	kalasaba 271
dekoratiivvineer 286	kaldnurk 92
eebenipuit 52	kaldseotis 94
eerungtappseotis 95	kaldtappseotis 95
eerungnurk, 92	kandeliist 306
eerungseotis 94	kanderaamistik 97
freesima 84	kanderaamistik (polsterdatud) 222
furnituur17	kannahing 331
hammasjätk 140, 141	kant 129
hing 11	kantima 131
hingseotis 12	kantimine 130
hööveldama 111	kapi sisesein 199
höövelspoon 89, 199	kappima 2
ilunuut 337	kappimine 1,134
imitatsioon 206	karniis 96, 161
intarsia 125	karp 136
isoleerkiht 126	kaseiinliim 135
istmeplaat 280	kasti nurkseotis 54, 132
jalas 167	katteriie 20
jooksuliist (sahtlil) 177	kattespoon 41
jooksusiin (sahtlil) 178, 270	katteliist (tühiku katteks) 24
jätk 85, 317, 341	keeltappseotis 254
jätkamine 86	keermes 98
jätkseotis 173	keermeskruvi 99
kaarduma 165	(mingi) kihiga katma 15

(mingi) kihiga katmine 16
kihtpuit 286
kihtpuiduliik 9, 124
kiil 137
kiilseotis 138
kiiltappseotis 139
kile 75
kinnitusklamber 109
kinnitusvahend 13
kitt 146
kittima 147
kittimine 320
kiu struktuur 66
kiud 65
kiudaine 68
kiudplaat 67
klamber 148
klamberühendus 150
klambritega ühendama 149
klapp 151
klappuks 151
klaverihing 293
kleepuv 152.
kleepuvus 153
kondiliim 100
konkspeaga kruvi 104
konsool 157
kooritud spoon 89, 246
korkimine 58
korpus 158
korpusmööbel 159
kraat 101
kraatseotis 102
kramp 160
krants 161
kreppimine 164
kruvipolt 265
kruviühendus 266
kumerdama 272
kumerus 39
kuulsulgur 168
kuumliimimine 110
kuusepuit 74
kuuskantmutter 277
kõvendi 106
kõvenemine 107
käepide 103, 105
käetugi (istemööblil) 7
käänisplaat (laual) 303
kül 278
küljesari 279
külkliim 127
külkliimimine 128
laast 284
laastplaat 285
lagi (kapil, riiulil) 219
lahtimonteerimine 43
lakkima 170
lamelltüübel 118, 171
lamepeakruvi 80
lamineerima 172
latt 175
latthing 293
lauaplaat 303, 305
lehis 174
lehtpuit 176
lehtvineer 89
lepapuit 59.

liblikkruvi 82
 lihvima 252
 liide 85, 317, 341
 liidendmööbel 6
 liigend 247
 liigendhing 248
 liim 180
 liimaine 154
 liimima 181.
 liiminiit 182
 liimliide 183, 186
 liimpuit 37,184
 liimpuitkilp 185, 195
 liimseotis 183, 186
 liist 187
 liistsulund 83
 liseen 190
 liitmine 86
 looduslik liim 214
 lukk 255
 lõhe (pragu) 237
 lõikama 260
 lõikamine 261
 läätspeaga kruvi 189
 lükanduks 250
 lülipuit 144
 magnetsulgur 191
 mahagonipuit 192
 massiivpuit 324
 massiivpuitkilp 185, 195
 materjal 328
 matistama 196
 metalltüübel 198
 montaaž 204
 mõra 237
 männipuit 145
 mööblikonstruktsioonid
 ~ kilpidest 220
 ~ lattidest ja laudadest 36
 ~ raamidest 231
 ~ tugipostide abil 300
 mööbljalg (kõrge) (kandilised, kaarjad, painutatud, sirged, ümarad jalad) 201
 mööbljalg (madal) 202
 mööbliliugur 203
 naagel 119
 nael 208
 naelkruvi 211
 naeltüübel 209
 naelutama 210
 naelutamine 212
 naelühendus 213
 nahaliim 179
 nakkuv 152
 nakkuvus 153
 nelikantmutter 323
 nikerdama 263
 nikerdus 264
 nišš 215
 nulupuit 301
 nupp 156
 nurgaklemm 93
 nurgaliist 53
 nurgapitsik 93
 nuut 216
 okaspuit 207
 otsama 2
 otsühendus 173

pahtel 282
 pahteldama 283
 paisuma 227, 273
 paisumine 274
 palk 10
 peenpruss 175
 pehme puit 327
 peiteldama 296
 peitsima 14
 peittappseotis 339
 peittüübel 25
 pind 79
 pikijätkamine 173
 plank 30
 pleegitama 23
 poleerima 221
 polt 31
 poltseotis 32
 poltühendus 32
 poolkalasabakraat 102
 poolpeittappseotis 339
 poolpunnseotis 312
 poolsulundiga seotis 312
 poolülekattega ühendama 309
 poolülekatteseotis 310
 pragu 237
 profiilliist 224
 profileerima 223
 pruss 133
 prussik 175
 puiduliik 114
 puidu tekstuur 194
 puiduseotis 122
 puit 113
 puit (painutatud) 21
 puitkiil 117
 puitkiudplaat (ülikõva, kõva, poolkõva, poorne) 116
 puitkruvi 120
 puitlaastplaat 121
 puitnael 119
 puitplaat 123
 puittüübel 115
 pukk 25
 pukkalus 25
 pulberliim 225
 punduma 227, 273
 pundumine 274
 punn 69, 70, 289
 puumosaiik 125
 põhi (kapil) 315
 põhi, lagi, riiul 28
 põsk 326
 pärnapuit 188
 pöögi puit 38
 pöörduks 47
 püsttugi 299
 raam 230
 raami nurkseotis 233
 raamtool 335
 raamuks 232
 radiaallõige 229, 280
 radiaalspoon 228, 287
 raspeldama 234
 rebend 237
 rihv 112
 riidekandepuu 155
 riidekandetoru 155

riikul 28, 61, 62
 riikul (paigaldatav vaheriikul) 57
 riulikandur 29
 riulikandur (reguleeritav) 29
 riiv 235
 ristpeakruvi 162
 rist-poolülekatte seotis 163
 ristvineer 286
 ristvineeriliik 9, 124
 rullsulgur 239
 saarepuit 60
 saelaud 35
 saematerjal 262
 saespoon 244
 sahtel (madala esiosaga) 340
 sahtel 267, 268
 sahtli esitükk 269
 sari 334
 seedripuit 336
 seljatugi (istemööblil) 240
 seotis 85, 317, 341
 seotised (lahtivõetavad, mittelahtivõetavad) 317
 sepanael 257
 serv 129
 servseotis 33
 sideaine 22
 sideliist 69, 70
 sideliist (lisatav) 83
 sideliistuga ühendama 71
 sidepulk 295
 siduma 316
 sidumine 86
 silinderhing 342
 simss 16
 snepperlukk 258
 sokkel 281
 soon 216
 spoon 89
 spoonikiht 91, 3, 26
 spoonima, vineerima 90
 stiilhing 298
 sulgur (kapi ukseks) 259
 sulund 69, 70, 289
 sulundama 290
 sõlmtüübel 321
 sõrmtapp 76
 sõrmtappühendus 77, 78
 sälgustama 143
 sälk 142
 söövitama 8
 šarniir 247
 šarniirhing 248
 tagasein 241
 tahvel (ukseks) 88
 tammepuit 56
 tangentsiaalspoon 81
 tapikahvel 253, 332
 tapikeel (ühekordne) 330
 tapp 330
 tapp (trapetsikujuline) 338
 tapipesa 253, 332
 tapping 331
 tappseotis 333, 340
 teokarpkäepide 205
 tift 45, 297
 tislériplaat 291, 292, 304
 tolmuliist 251

tool (kumera seljatoe ja jalgadega) 40
toorik 238,329
treima 46
treispoon 89, 246
T-seotis 200, 302
tugevdusliist 322
tugipink 25
tõkesti-pidur (klappukse hingel) 34
täidismaterjal 87
täiskalabasakraat 102
täiskantmaterjal 133
täispuit 324
täispunniga ühendama 290
täispunnseotis 217, 218
täissulundseotis 127, 218
täke 142
tärglisliim 294
tüübel 48, 243
tüübel (kunstmaterjalist) 169
tüübel (punduv) 226
tüübelseotis 51
tüüblipesa 49
tüüblitega ühendama 50
uks 308
uks (sile) 308
universaaltüübel 5
vahatama 325
vahtkummi 249
vahtrapuit 4
vaik 108
valts 63
valtsliitega ühendama 311
valtsseotis 312
vedrustus (iste- ja lamamismööblil) 72
veeder 69, 70
veedriga ühendama 71
viilima 73
viilung 88
vineer 286
vineeriliik 9, 124
vineerima 90
voodi peaots 18.
voodiraam 19
võtmekruvi 256
värvima 64
väärspuit 55
äär 129
ääris 129
ühendus 85, 317, 341
ülekattega ühendama 313
ülekatteotis 314
ümarpeakruvi 242
ümartapp 48, 243